

HovR FT 1561-092010-09-23

Hovrätten över Skåne och Blekinge

HOVRÄTTEN ÖVER SKÅNE OCH BLEKINGE

Avdelning 3, Rotel 32

DOM

2010-09-23 Malmö

Mål nr FT 1561-09

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Helsingborgs tingsrätts dom 2009-05-26 i mål FT 1718-09

KLAGANDE

MICHAEL X

MOTPART

PAULA X

SAKEN

Fordran p.g.a. prisavdrag

Hovrättens domslut

Med ändring av tingsrättens domslut förpliktar hovrätten Paula X att till Michael X betala 18 000 kr.

YRKANDEN I HOVRÄTTEN

Michael X har, som han slutligt bestämt sin talan, yrkat att hovrätten förpliktar Paula X att till honom betala 18 000 kr avseende prisavdrag. Han har frånfallit sitt yrkande om skadestånd och förklarat att han inte yrkar vare sig ränta eller ersättning för rättegångskostnader.

Paula X har motsatt sig ändring men vitsordat det yrkade beloppet som skäligt i och för sig. Hon har yrkat ersättning för rättegångskostnader i hovrätten.

BAKGRUND

Den 15 november 2008 köpte Michael X för 18 000 kr en knappt två månader gammal fransk bulldoghane, Harlie. Säljare var Paula X, Z's Kennel. Sedan hunden insjuknat och undersökts på

Regiondjursjukhuset Helsingborg konstaterades den lida av Addisons sjukdom. Köpet reklamerades den 31 januari 2009.

PARTERNAS TALAN

Michael X har som grund för sin talan anfört följande. Hunden var behäftad med fel eftersom den led av Addisons sjukdom. Diagnosen fastställdes genom blodprov den 22 januari 2009, men Harlie var sjuk redan vid avlämnandet den 15 november 2008. Man märkte tidigt att Harlie åt dåligt och hade blod i avföringen. Sjukdomen utvecklades med tiden allt mer. Harlie led av smärtor och blev aggressiv och avlivades till följd av sjukdomen den 16 juni 2010. Han har på grund av detta rätt till prisavdrag med ett belopp som motsvarar hela köpeskillingen. Han har inte fått ut någon ersättning från försäkringsbolaget på grund av Harlies bortgång. - Michael X har vidare i hovrätten vidhållit sitt redan vid tingsrätten framförda påstående att konsumentköplagen är tillämplig mellan parterna.

Paula X har som grund för sitt bestridande anfört följande. Harlie var frisk vid avlämnandet och hon ansvarar inte för vad som inträffat därefter. För det fall hovrätten finner att ett fel förelåg vid tidpunkten för avlämnandet är hon emellertid betalningsskyldig. - Konsumentköplagen är inte tillämplig eftersom hon inte är att anse som näringsidkare. Hennes uppfödning och försäljning av hundar utgör en hobbyverksamhet som bedrivs utan vinstsyfte. Verksamheten är inte registrerad för mervärdesskatt och hon saknar F-skattesen. Den är inte yrkesmässig och hon är därför inte att anse som näringsidkare. Hon har ett registrerat kennelnamn av den anledningen att en sådan registrering enligt Svenska Kennelklubbens regler är obligatorisk för alla uppfödare som registrerar sin tredje valpkull. Hon behåller många av hundarna själv och har under de senaste åren endast sålt fem valpar. Att parternas avtal hänvisar till konsumentköplagen beror på att man använt ett färdigtryckt avtal. Paula X har inte närmare tänkt på detta, och hon är oavsett avtalet inte en säljare som ska bedömas som näringsidkare.

UTREDNINGEN I HOVRÄTTEN

Michael X har som skriftlig bevisning åberopat kopia av köpeavtalet, intyg från Regionsdjursjukhuset i Helsingborg och besiktningsblankett daterad den 14 november 2008. Som muntlig bevisning har han åberopat vittnesförhör med Christel X.

Paula X har som skriftlig bevisning åberopat besiktningsblankett daterad den 14 november 2008 och kopia av e-brev skickade från Michael X den 3 december och den 18 december 2008. Hon har som muntlig bevisning åberopat fritt partsförhör med sig själv samt vittnesförhör med Jenny Stenberg, skadeansvarig vid försäkringsbolaget If, och Björn Sandgren.

Hovrättens domskäl

Parterna har alltså olika uppfattning *dels* om konsumentköplagen är tillämplig, *dels* om hunden var behäftad med fel när den avlämnades till Michael X. Hovrätten prövar först om konsumentköplagen är tillämplig, för att sedan gå över till att pröva frågan om fel och rätt till prisavdrag.

Är konsumentköplagen tillämplig?

Konsumentköplagen (1990:932) är tillämplig på köp av lösa saker som en näringsidkare säljer till en konsument. Att köp av hundar faller in under lagens tillämpningsområde och att Michael X ska anses

vara konsument är klart. Avgörande för frågan om lagen är tillämplig är om Paula X i konsumentköplagens mening är att betrakta som näringsidkare.

Uttrycket näringsidkare definieras i 1 § konsumentköplagen som "en fysisk eller juridisk person som handlar för ändamål som har samband med den egna näringsverksamheten". Definitionen är enligt lagens förarbeten avsedd att ha samma innebörd som motsvarande uttryck i andra konsumenträttsliga lagar. Uttrycket näringsverksamhet syftar på verksamhet som är av ekonomisk natur och av sådan karaktär att den är att anse som yrkesmässig (se prop. 2001/02:134 s. 81). Kravet på yrkesmässighet syftar dock främst till att undanta fall då en person visserligen är att betrakta som näringsidkare men i det enskilda fallet handlat i egenskap av privatperson. För att en verksamhet ska klassificeras som näringsverksamhet krävs inte att den drivs i vinstsyfte. Termen näringsidkare ska i stället fattas i vidsträckt mening (se prop. 1989/90:89 s. 60). Det ska således inte ställas några större krav på verksamhetens omfattning. Beträffande tjänster har angetts att en person som på sin fritid mot ersättning utför tjänster åt andra bör betraktas som näringsidkare i lagens mening så snart det inte bara är fråga om något enstaka uppdrag (se prop. 1984/85:110 s. 142).

Ovanstående definition ger vid handen att en verksamhet som i ett skatterättsligt perspektiv klassificeras som hobbyverksamhet ändå kan betraktas som näringsverksamhet i konsumentköplagens mening. En rad omständigheter talar också för att Paula X ska betraktas som näringsidkare.

Paula Xs verksamhet avser försäljning av valpar till ett relativt högt värde, vilket talar för att det är fråga om verksamhet av ekonomisk natur. Beträffande verksamhetens omfattning har det av Paula Xs uppgifter framgått att hon under tiden år 2007-2008 sålt sammanlagt fem valpar. Försäljningen av Harlie kan därmed inte betraktas som en enstaka försäljning.

Vidare har Paula X vid försäljningen av Harlie i enlighet med villkor i köpeavtalet tecknat en försäkring avseende dolda fel. Även detta talar för att det är fråga om verksamhet av ekonomisk natur, och en dylik försäkring förekommer knappast annat än i sammanhang som är att beteckna som yrkesmässiga.

Slutligen kan hovrätten inte bortse från att det avtal Paula X använt sig av är ett förtryckt avtal från Svenska kennelklubben som anger att konsumentköplagen är tillämplig under förutsättning att köparen är konsument, det vill säga ett avtal som har som utgångspunkt att säljaren är näringsidkare.

Hovrätten anser alltså att Paula X vid försäljningen av Harlie varit att betrakta som näringsidkare. Konsumentköplagen är därför tillämplig på köpet.

Har Michael X rätt till prisavdrag?

För att en köpare ska ha rätt till prisavdrag krävs att den köpta varan är felaktig. Frågan om varan är felaktig ska enligt 20 § konsumentköplagen bedömas med hänsyn till varans beskaffenhet när den avlämnas. Det är säljaren som svarar för fel som har funnits vid denna tidpunkt, även om felet visar sig först senare. Om felet däremot inte fanns vid avlämnandet har säljaren inget ansvar.

Det är utrett att Harlie den 22 januari 2009 konstaterats lida av Addisons sjukdom. Paula X har inte ifrågasatt att detta i och för sig utgör ett fel enligt konsumentköplagen utan frågan är om felet fanns redan vid tidpunkten för avlämnandet, det vill säga den 15 november 2008.

Av den skriftliga bevisningen framgår att Harlie den 14 november 2008, dvs. dagen före avlämnandet, genomgick en veterinärbesiktning utan anmärkning. För det fall att Harlie redan då led av Addisons sjukdom måste detta därför anses ha utgjort ett så kallat dolt fel.

Konsumentköplagen innehåller en särskild bevisbörderegler för fall då fel visar sig först efter det att varan avlämnats. Om ett fel visar sig inom sex månader efter avlämnandet ska felet anses ha funnits vid avlämnandet, om inte annat visas eller detta är oförenligt med varans eller felets art (20 a § konsumentköplagen). Denna så kallade presumtionsregel placerar bevisbördan för tidpunkten för felets uppkomst på säljaren.

Eftersom Harlie diagnostiserades med Addisons sjukdom inom sex månader från avlämnandet är det Paula X som måste visa att felet - d.v.s. sjukdomen - inte fanns vid avlämnandet.

Att de inblandade försäkringsbolagen - If Skadeförsäkring där Paula X tecknat en försäkring avseende dolda fel och Agria där Michael X tecknat en individuell försäkring för hunden - inte ansett sjukdomen utgöra ett dolt fel som förelåg vid avlämnandetidpunkten, kan inte tillmätas någon självständig betydelse. Av betydelse kan emellertid vara vilka veterinärmedicinska bedömningar dessa slutsatser baserats på.

Förhör har hållits med Björn Sandgren, veterinär och rådgivare i veterinärmedicinska frågeställningar vid If Skadeförsäkring. Genom hans uppgifter har framkommit att försäkringsbolagets krav för utbetalning av ersättning för dolda fel är att det genom veterinärmedicinsk expertis säkert kan sägas att felet funnits men inte kunnat upptäckas vid köptillfället. Det är således denna bedömning som är den relevanta för de veterinärer som är inblandade i försäkringsfrågan. Huruvida det kan uteslutas eller är mindre sannolikt att felet förelåg vid köptillfället är emellertid inte något som man tar ställning till, varför han inte har kunnat uttala sig angående detta.

Enligt Björn Sandgrens mening är det för det fall att en valp besiktigas utan att något onormalt upptäckts mycket osannolikt att den redan då har Addisons sjukdom. Han har uppgett att sjukdomen visserligen ger diffusa symptom, men att veterinären ändå borde ha kunnat göra några iakttagelser. Å andra sidan har Björn Sandgren inte kunnat uttala sig om hur lång tid det tagit för sjukdomen att utvecklas i det aktuella fallet, eller angett vilka symptom det i så fall skulle ha rört sig om.

Om Addisons sjukdom har Björn Sandgren vidare uppgett att det är en ganska ovanlig sjukdom som oftast drabbar medelålders eller äldre hundar. Såvitt han kunnat förstå föds inte valpar med Addisons sjukdom. Det är känt att sjukdomen kan framkallas i samband med kortisonbehandling, men oftast vet man inte vad grundorsaken till sjukdomen är eller vad som startar den.

Paula X har framhållit att Harlie vid veterinärbesiktningen den 14 november 2008 enligt besiktningsprotokollet befunnits vara utan anmärkning. Eftersom det inte framkommit hur sjukdomen först yttrar sig eller hur snabbt förlopp den normalt har kan besiktningsprotokollet emellertid inte tillmätas någon avgörande betydelse. Några särskilda slutsatser kan inte heller dras av att Michael X vid två tillfällen i december 2008 skickat e-post till Paula X med ett innehåll som visserligen inte indikerar att det vid tillfället var något fel på hunden.

Mot dessa uppgifter står vidare utredningen om att Harlie på grund av allvarlig sjukdom varit inskriven på Regionsdjursjukhuset i Helsingborg den 13 - 14 januari 2009 och åter den 22 januari samma år, det vill säga med början endast två månader efter avlämnandet. Vidare har Christel X vittnat om att Harlie enligt hennes uppfattning aldrig var riktigt frisk och redan första dagen efter köpet visat symptom som dålig aptit och trötthet.

Sammantaget anser hovrätten att Paula X inte har visat att felet inte har funnits vid tidpunkten för avlämnandet. Michael X har därför rätt till prisavdrag. Om prisavdragets storlek råder inte tvist. Paula X ska således förpliktas att till Michael X betala 18 000 kr.

Vid denna utgång har Paula X inte rätt till ersättning för sina rättegångskostnader.

I avgörandet har deltagit hovrättsråden Hanserik Romeling och Margareta Hansson samt tf. hovrättsassessorn Hanna Svensson (referent). Domarna är eniga.